WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 1-го БЕРЕЗНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 1, 1962 No. 39. VOL. LXIX.

УРЯД ПРОПОНУЄ САМООПЛАТНУ СИСТЕМУ МЕДИЧНОЇ ОПІКИ НАД СТАРШИМИ ОСОБАМИ

МЕДИЧНА ОПІКА ВІДБУВАЛАСЯ Б В РЯМКАХ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ; ПЕРЕДБАЧЕНІ ЗБІЛЬШЕНІ ВКЛАДКИ

Вашингтон. — Президент Кенеді 27-го лютого вислав до Конґресу окреме звернення, в якому закликає законодатне тіло ухвалити нову систему медичної опіки над старшими особами в рямках соціяльного забезпечення. Президент повторив урядові пропозиції з минулого року і додав деякі нові проєкти для покращання опіки над здоров'ям всього американського населення. Політичні кола гадають, що немає вигляду на те, щоб Конґрес прийняв урядовий проєкт, хоч демократичні провідники в Конґресі дивляться оптимістично на долю урядового проєкту.

Згідно з цим законопроєктом старші особи у віці понад 65 років зможуть користати з медичної опіки в рямках соціяльного забезпечення. Зате мали б бути збільшені вплати до соціяльного забезпечення на 0.25% заробітньої платні і від працедавців і від затруднених. Мала б бути підвищена сума до оподаткування: досі стягали вкладки на соціяльне забезпечення від найбільшої суми $4 800, а новий проєкт передбачає оподаткування до $5 200. В першому році існування нового закону треба б було видати на медичну опіку старшим особам понад один більйон дол. Хворі мали б право лікуватися в шпиталі до 90 днів, а медичні сестри мали б опікуватися недужими в домах до 180 днів. Клінічна діягностична обслуга була оплачувана з коштів соціяльного забезпечення, якщо б вона коштувати мала більше, як $20. Новий законопроєкт передбачає трирічну федеральну допомогу стейтам і міським управам на те, щоб всі діти у віці до п'ятьох років могли бути нащеплені проти поліо, дифтерії, коклюшу і правця. Уряд мав би видати $35 мільйонів на вакцину для щеплення, а стейти й міські управи подбали б про переведення щеплення, яке обхопило б коло 25 мільйонів дітей. Уряд пропонує видати $182 мільйони на програму, що має зайнятися справою чистого повітря у великих містах. Крім того уряд пропонує допомогу на будову медичних і дентистичних шкіл на досліди над здоров'ям матерей і дітей, на допомогу Крайовому інститутові умових недуг а також на стипендії для здібних учнів студентів медицини і дентистики. В Сенаті є більша можливість ухвалити урядовий проєкт, але Палата Репрезентантів минулого року навіть не розглядала урядового пляну, бо її Комісія Способів і Засобів не переслала урядового проєкту до повної Палати. Як буде цього року не є відомо, але великих надій немає. Справа медичної опіки над старшими особами має бути однією з найважливіших на цьогорічній сесії 87-го Конґресу, і вона буде головною проблемою у виборчій кампанії. Демократичні конґресмени й сенатори прихильні урядові президента Кенеді старатимуться, щоб урядовий проєкт ухвалити. Спікер Палати Репрезентантів Джан МекКормек заявив, що є вигляди на прийняття цього закону. Подібно сказав і провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд. В ЗДА є коло 17 мільйонів осіб у віці понад 65 років, з того коло 14 700 000 мали б право користати з медичної опіки в рямках соціяльного забезпечення. Президент Кенеді заявив, що старші люди на випадок недуги мусять понижуватися заявами про незаможність або витрачати останні заощаджені гроші при теперішній медичній опіці. Президент Американського Лікарського Т-ва д-р Ліонард Ларсон склав гостру заяву проти нового проєкту уряду. Ця заява зачинається тим, що новий законопроєкт не є потрібний, а уряд вніс його тільки на те, щоб змусити працедавців платити збільшені ставки до соціяльного забезпечення. Президент Кенеді заявляє, що кожний пацієнт зможе свобідно вибирати собі лікаря, а д-р Ларсон твердить в своїй заяві, що пацієнт не зможе лікуватися в того лікаря і в тому шпиталі, в якому захоче. Лікарі є за добровільне забезпечення на медичну опіку для старших осіб, а не в рямках соціяльного забезпечення.

Помер Онуфрій Запоточний

Онуфрій Запоточний, довголітній член УНСоюзу та колишньої „Згоди Братств", що раніше об'єдналося з УНСоюзом, колишній головний радний УНСоюзу, довголітній предсідник відділу та многократний конвенційний делеґат, помер дня 25 лютого ц. р. на 74-ому раці життя. Він народився в Конюхові, пов. Бережани, Західня Україна, став членом УНС в 1924 році і працював на союзовій ниві весь час від того року. Покійний залишив у смутку дружину Ольгу, дочку Анну Яремко та сина Теодора і численну союзову громаду.

Похорони відбудуться в четвер рано з похоронного заведення Чомка при 262 Рейлровд Евню в Скрентоні, Па.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кенеді** заявив, з приводу 20-річчя „Голосу Америки" співробітникам цієї радіовисильні, що вони повинні завжди голосити тільки правду про Америку навіть тоді, коли б ЗДА виходили в неприхильному світлі. Голос Америки має репрезентувати демократію і має бути знаряддям волі, яка послуговується тільки правдою. Дехто з членів Конґресу думає, що Голос Америки має говорити тільки те, що змальовує Америку в прихильному тоні.

● **4-річна донька Президента** Керолін, побачивши астронавта Джана Г. Гленна, запиталася його: „А де є мавпа?" Ґлен відповів їй: „Вона їсть банани", при чому щиро засміявся, бо пригадав собі, що перед людиною їздила по космічних просторах мавпа „Енос".

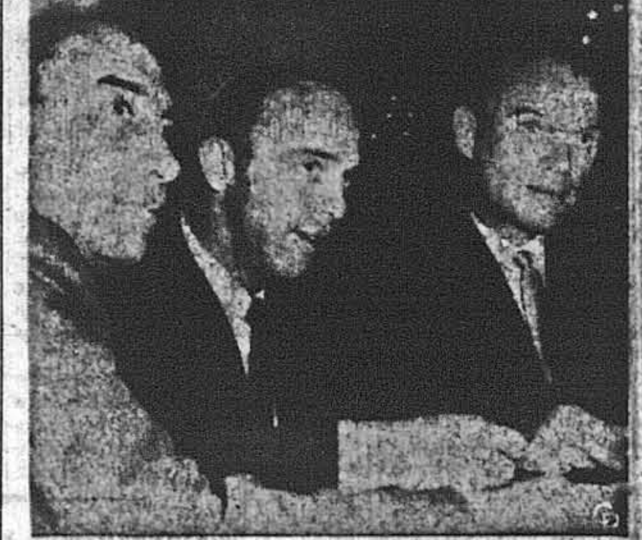
● **Бувши в Білому Домі** полковник Ґленн підписався на великому Ґльобусі, який стоїть в канцелярії Президента. На тому ґльобусі є прізвища полковника Чарлза Ліндберґа, що перший перелетів Атлантик, летуна Берда, що летів на бігун, подорожника Амундсена та інших славних людей.

● **Крайовий** Мистецький і Літературний Інститут цього року признав золоті медалі славному повістяреві, власникові нагороди Нобеля Віллямові Фолкнерові і історикові Семюелові Еліотові Морісонові за праці з ділянки історії і біографії.

● **Коли полковник Ґленн** прибув після паради у Вашинґтоні до Арлінґтону у Вірджінії 750 осіб чекали на нього біля його дому та щиро його вітали. Поліція з трудом вможливила астронавтові дістатися до мешкання. Ґленн коротко промовив до людей і пізніше довше розмовляв із журналістами.

● **Брат Президента** Едвард М. Кеннеді вернувся з подорожі за кордон до Бостону, де він є асистентом окружного повітового прокуратора. Він відвідав Ізраїль, Францію, Західню Німеччину, Бельгію, Грецію, Польщу і Ірляндію. Він ствердив, що в загальному в тих країнах панують прихильні настрої до ЗДА.

Ґленн не виключає людських жертв в досліджуванні космосу

Три американські астронавти, ветерани космічних летів, Вірджіл Ґріссом (перший зліва), Ален Шеперд і Джан Ґленн під час їхніх зізнань в палатній комісії для космічних справ й аеронавтики.

Вашингтон. — Перший американський астронавт, який облетів Землю, Джан Г. Ґленн 27-го лютого зізнавав в Палатній Науковій і Аеронавтичній Комісії і заявив, що хоч дотепер всі три американські астронавти щасливо відбули свої лети по підкосмічних і космічних просторах, то в майбутньому не є виключене, що можуть бути і жертви в людях під час дальших дослідів космічних просторів. Майбутні астронавти, казав Ґленн, можуть втратити і життя, але Конґрес не повинен цим зражуватися і має признати на досліди над космосом ті суми, які пропонує уряд на внесок Крайової Комічної і Аеронавтичної Адміністрації. ЗДА повинні вести досліди над космосом без огляду на те, чи СССР змагається в цьому напрямку з цією країною. Уряд пропонує в цьому році видати $3,700,000,000 на досліди над космосом, а ціла програма лету до Місяця, що мало б статися до 1970-го року, повинна коштувати коло $20 більйонів. Разом із Ґленном зізнавали два інші астронавти командор Ален Б. Шеперд і капітан Вірджіл І. Ґріссом.

Сенатська підкомісія закликає Латинську Америку до співпраці у здійснюванні Союзу для Поступу

Вашингтон. — Сенатська підкомісія в справах Південної Америки заявилася за те, щоб ЗДА здійснювали ті цілі, які президент Кеннеді поставив перед Союзом для Поступу, але члени цієї підкомісії домагаються, щоб держави Латинської Америки якнайтісніше співпрацювати в цій ділянці із ЗДА. Підкомісія опублікувала звіт із поїздки по державах Південної і Середньої Америки, яка відбулася минулого року, і в якій брали участь деякі члени сенатської підкомісії. Підкомісію очолює сенатор-демократ з Аркенсо Джан МекКлеллен. Програма Союзу для Поступу, зможе бути успішною тільки тоді, коли всі латинські держави будуть дійсними партнерами цього союзу, і коли вони погодяться нести більшу частину того тягару, якого вимагають економіки країн Південної і Середньої Америки.

Слідство виявило, що Поверс діяв згідно з інструкціями Розвідчої Аґенції

Вашингтон. — Окрема слідча комісія закінчила переслухувати летуна Поверса, який в дні 1-го травня 1960-го року був зістрілений над територією СССР і попав в совєтську неволю та був засуджений за шпигунство, бо з літака „У-2" фотографував військові об'єкти. Згідно із слідством Поверс робив, все що міг, щоб діяти згідно з інструкціями, що йому їх дала Центральна Розвідча Аґенція, на службі якої він був. Слідство не могло усталити, яким способом літак був змушений із великої висоти приземлитися. Але члени слідчої комісії прийшли до переконання, що літак „У-2" не рув змушений приземлюватись внаслідок безпосереднього удару совєт. ракети. Згідно з дотеперішніми відомостями Комісії її члени вдоволені з двох пунктів у зізнаннях Поверса. 1) Літак був поза контролею летуна внаслідок якоїсь експльозії поза ним і внаслідок цього почав спадати вниз немов веретено пряли. 2) Внаслідок того вертіння літака летун Поверс не міг виконати інструкцій про знищення літака, бо оте крутіння літака поставило його в таку позицію, що не міг досягнути ґузика, який знищив би літак. Докладний звіт Комісії буде опублікований незабаром.

Міні проти втручання уряду в робітничі справи

Бел Гарбор, Флорида. — Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Дж. Міні заявив, що секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ не повинен втручатися до переговорів представників робітничих спілок із працедавцями, як це було недавно в Шикаґо, де секретар праці сказав, що представники уряду не будуть тільки чистими посередниками, але і дбатимуть про те, щоб зберегти інтереси країни. Міні сказав в цій справі таке: „Я не погоджуюся з цим. Роля уряду зводиться тільки до посередництва, примирення і всього того, що може допомогти втримати мир в промисловості". „Коли представник уряду заявляє, що його ролею є дбати про добро громадянства, — казав Міні, — тоді він порушує право людей і вільного громадянства, і я не погоджуюся з таким станом". Це означало б, казав він, що представник уряду повинен казати якійсь стороні, або і обидвом партнерам, що вони мають робити, і Міні не погоджується з таким становищем. Він виразно зазначив, що це є його власне становище.

● **„Іван Зілинський"** — під такою назвою появилася праця проф. Костя Кисілевського про відомого українського мовознавця, діялектолога професора Івана Зілинського (1879-1952). Надрукована ця праця в серії Українські Вчені, що її видає Українська Вільна Академія Наук у Канаді. Праця доповнена списком 33 друкованих праць І. Зілинського.

У БЕРЕЗНІ ПОЧИНАЄТЬСЯ НОВА КАМПАНІЯ ЗБІРНИ ФОНДІВ НА БУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — Згідно з рішенням крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові та загальними побажаннями і рекомендаціями багатьох наших громад, з початком березня, в якому припадають роковини Тараса Шевченка та який вважається загально місяцем Шевченка, починається нова інтенсивна кампанія збірки фондів на запляновану побудову величавого пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки, Вашингтоні, для відзначення 100-річчя з дня смерти Великого Кобзаря, що припадало в 1961 р., і 150-річчя з дня його народження, що припадає в 1964-му році. Як відомо, дозвіл на побудову такого пам'ятника в столиці країни схвалив окремим законом Конґрес ЗДА і цей закон, підписаний опісля Президентом країни, має зреалізувати заінкорпорований Комітет Пам'ятника Шевченкові. Збірка фондів на цей пам'ятник почалася в минулому році і досі дала в результаті кругло 200,000 долярів. Комітет сподівається, що відновлена в цьому березні кампанія повинна б цю суму збільшити вдвоє. В багатьох громадах існують окремі місцеві Комітети Пам'ятника Шевченкові, що займаються збіркою разом з місцевими Відділами УККомітету та всіми місцевими організаціями.

В цьому місяці всі ці комітети і організації поведуть нову інтенсивну збіркову кампанію, що повинна охопити всіх громадян та всі наші організації, зокрема ті, що ще досі не склали своєї пожертви. Також ті громадяни і організації, що вже склали свою пожертву, повинні б її тепер — відповідно до своїх спроможностей — збільшити. На фонд будови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні повинні бути призначені і всі прибутки з Шевченківських імпрез, що починаються по громадах в цьому місяці. Тому закликається всіх артистів та виконавців програм цих Шевченківських імпрез, щоб вони евентуальні гонорарі за ці виступи жертвували на фонд пам'ятника Шевченкові. Сама будова пам'ятника тепер уже з кожним днем актуалізується. З кінцем лютого минув реченець висилки проєктів пам'ятника, згідно із своєчасно проголошеним конкурсом на нього. Комітет сподівається поважної кількости таких проєктів від найвидатніших наших мистців - скульпторів. На остаточне рішення компетентних властей очікує ще також обрана вже Комітетом площа під будову пам'ятника. Рішення залежить ще від все ще остаточно не вирішених плянів департаменту шляхів. Якщо б ці пляни виключали можливість використання площі, тоді Комітетові буде поставлена до розпорядження інша відповідна площа. Все ж таки є надія, що обрана площа не ввійде в плян будови нових вулиць і на ній буде здвигнений величавий пам'ятник Кобзареві України у безпосередньому віддаленні від обеліску Вашингтона та напроти нового будинку Державного Департаменту. Всі ці справи: вибір відповідного проєкту пам'ятника та полагодження справи площі мають повну увагу Комітету і вони без сумніву будуть полагоджені в передбаченому часі. Тепер головним завданням усіх громад і громадян та їх організацій є завершити збірку фондів та довести її до такої суми, що справді дозволила б здвигнути пам'ятник, достойний Великого Кобзаря, української нації та американської столиці.

В Західній Німеччині дискутують про згоду на кордон Одри-Нісси

Бонн. — Вісім видатних західньо-німецьких протестантських діячів, учених, інтелектуалів і виховників, вислали листа до трьох політичних партій з суґестією, щоб офіційно визнати східній кордон Німеччини на теперішній лінії Одри - Нісси і цим актом відмовитись від усяких територіяльних претенсій до земель, що є тепер під комуністичним правлінням, за винятком Східньої Німеччини. Головною особою між тими вісьмома особами, підписаними на їх збірному меморіялі, є проф. Вернер Гайзенберґ, лавреат Нобеля з фізики, один із керівних знавців науки про атоми. Речник західньо - німецького уряду заявив, що уряд не дасть офіційної відповіди на той меморандум, але загально вважають, що всі три західньо-німецькі політичні партії вважають, що східні кордони Німеччини можуть бути остаточно поладнані щойно на мировій конференції. На тому становищі стоять теж західні альянти. Проте зголошення такого меморандуму гуртом поважних західньо-німецьких діячів вважається знаменною подією, яка вказує на зміну німецьких настроїв в цій справі. Коли ще недавно справа східніх німецьких земель, прилучених до Польщі або Совєтського Союзу, була найболючішою точкою для кожного німця, то тепер вона вже зблідла і перестала німців хвилювати. Вони вже привикли до думки, що неможливо відзискати ті землі — без війни, — а нової війни ніхто з німців собі не бажає.

Совєти встановили кару смерти за хабарництво, атаки на міліцію і ґвалтування

Москва. — В найновішому числі бюлетеню Верховного Совєту депутатів трудящих СССР проголошено три нові декрети із карами смерти, що за них дотеперішні постанови кримінального кодексу передбачували кару щонайвище до 15 років в'язниці. Перший із цих декретів спрямований проти державних службовців, які дають себе підкуплювати і приймають хабарі від громадян. Другий декрет встановляє кару смерти за напади в спеціяльно обов'язуючих обставинах на членів міліції чи таємної поліції і т. зв. народних дружинників. В третьому декреті проголошено постанови про карання смертю деяких випадків ґвалтування жінок. Проголошення цих суворих декретів з'ясовують зростом злочинности в Совєтському Союзі, зокрема в визначених декретами ділянках — хабарництві, збройних нападах на членів органів безпеки і в злочинах супроти жінок. Тяжчі із цих злочинів будуть карані від тепер розстрілом, виміром кари, що його совєтські юристи називають у своїх теоретичних працях „буржуазним пережитком". В опублікованих декретах хабарництво й інші злочини названі „ганебними і мерзенними пережитками, що їх залишив капіталізм у спадщині комуністичному суспільству". Згідно із цими декретами кара смерти за ці злочини не може бути стосована проти осіб нижче 18 років і проти вагітних жінок.

● **В 1961-му році** Міжнародна Взуттєва компанія продала черевиків за дол. 294,274,879, а в цьому році вона сподівається продати взуття за дол. 300 мільйонів. В минулому році компанія заробила дол. 5,191,178.

МОСКВА ТАКОЖ ГОВОРИТЬ ПРО „ЗАГРОЗУ ДЛЯ МИРУ" ВІД ПІВД. В'ЄТНАМУ

Москва. — У московській „Правді" появилась велика стаття на тему нинішньої ситуації у Південному В'єтнамі в комуністичній версії, з представленням тамошньої американської допомоги режимові Нґо Дінг Дієма, як „аґресії", „військової окупації" і „війни проти в'єтнамського народу" та з пересторогою, що американська збройна акція проти комуністичних партизанів в Південному В'єтнамі може мати „алярмуючі наслідки" для світового миру. Цю статтю західні офіційні чинники вважають лише за доказ стурбування Москви, щоб Пейпінг не переліцитував її в „опіці" над південно - азійськими комуністичними партіями, які затіюють „малі війни" під покришкою гасла „визвольних воєн". Але у Лондоні й Вашингтоні не прив'язують до тієї протестаційної акції Москви й Пейпінгу великого практичного значення, виключаючи з різних причин, щоб китайські комуністи, чи тим паче Совєтський Союз, захотіли активно і безпосередньо інтервеніювати в Південному В'єтнамові. Совєтський Союз — стверджують західні обсерватори в Москві — знаходяться в незручній ситуації, бо з одного боку він не бажає собі скріплення комуністичного Китаю через поширення його впливів на Південну Азію, з другого боку він не може викликати в міжнародних комуністах враження, що йому байдужні „визвольні війни", що мають на цілі захоплювання влади комуністами в різних країнах. У Північному В'єтнамі, в його столиці Ганой, знаходиться тепер член Центрального Комітету компартії СССР Борис Пономарьов на чолі цілої делеґації. В совєтській пресі до цього часу нічого не сказано про ціль тієї делеґації. Загально вважають, що Совєти хочуть перетягти на свою сторону північно - в'єтнамського ватажка Го Чі Мінга, який нібі „невтральний" в доктринальному спорі між Москвою і Пейпінгом, але схилявся радше в сторону китайських комуністів і Альбанії. Гадають, що Совєтський Союз має більші шанси перекупити Го Чі Мінга харчовою і фінансовою допомогою та промисловими доставами, на що тепер не може дозволити собі комуністичний Китай, який переживає гостру харчову кризу. Коли у вересні минулого року Совєти запропонували Англії відбути міжнародну конференцію в справі Південного В'єтнаму, то англійський уряд переслав Москві довгий виказ фактів про північно - в'єтнамську допомогу комуністичним партизанам в Південному В'єтнамі, на що Москва більше не відповіла.

Арештовано обох спричинників бомбардування палацу президента в Сайґоні

Сайґон. — Арештовано обох спричинників бомбардування з двох військових літаків палацу президента Південного В'єтнаму Нґо Дінг Дієма в Сайґоні в минулий вівторок. Літак одного з них був поцілений протилетунським обстрілом збоку вірних режимові частин і він розбився на північ від Сайґону, але пілот оцілів і його схоплено та зідентифіковано як першого лайтенанта Фам Фу Конґа. Другий літак, за очевидно згори прийнятим пляном, приземлився на летовищі в сусідній Камбоджі. Літак теж був пошкоджений. Пілота негайно також арештовано. Південно-в'єтнамські власті стараються, щоб Камбоджа видала його і машину. Проголошено офіційний комунікат з різними подробицями того налету та стверджено, що це був індивідуальний акт зради, а не вияв якоїсь протидержавної змови. В Сайґоні далі довкола президентського палацу стоять танки, але зрештою у місті спокій і нормальне життя та урядування. Братова президента Нґо Дінг Дієма, дружина Нґо Дінг Нгу, яка є господинею в президентському палаці, бо президент є старим парубком, — впала зі сходів під час бомбардування палацу і перебуває у шпиталі, але вона тільки потовклась. Дах палацу згорів від запальної бомби, а одна розривна бомба впала через дах до їдальні. Матеріяльна шкода поважна. В самому палаці ніхто не згинув, зате були три жертви в безпосередньому його сусідстві.

Мекміллен обіцяв Хрущову вершинну конференцію на весну ц. р.

Лондон. — У відповіді на останню ноту Хрущова в справі переведення вершинної конференції в Женеві з нагоди започаткування нової міжнародної конференції роззброєння, британський прем'єр Геролд Мекміллен, підтримавши в принципі становище през. Кеннеді, що конференцію роззброєння повинні започаткувати й перші ділові наради перевести міністри закордонних справ, обіцяв прибути на вершинну конференцію в пізнішому часі, весною цього року. Мекміллен поширив суґестію през. Кеннеді щодо передумов такої нової вершинної конференції: не тільки у випадку позитивної підготови конференції діловими нарадами міністрів закордонних справ чи делеґатами держав-учасників, — але й у випадку, якщо вони не погодяться і треба буде шукати компромісу між прем'єрами чи головами держав. Мекміллен добавив у своєму листі суґестію, щоб міністри закордонних справ, зустрівшись 14 березня у Женеві, старалися таки довести до успішного закінчення понад трирічної конференції про припинення надалі всяких ядрових експериментів.

У СВІТІ

● **Організація харчів і хліборобства Об'єднаних Націй** з постійним осідком у Римі виготовила трирічний плян харчової допомоги голодуючим африканським країнам, получений з курсами в різних африканських країнах, як зарадити тамошньому голодові і як краще продукувати харчі. В цій справі співпрацює також Світова організація здоров'я.

● **Д-р Ахмед Хамід Хан,** керівник окремої державної установи в Пакістані, що турбується розвитком тамошніх сел і міст, висловився з найбільшим признанням про працю гурту молодих людей, присланих з Америки Корпусом миру. Молоді люди з того гурту признають, що спершу вони робили масу помилок, поки вивчили місцеві кліматичні і агрикультурні умовини.

● **В Юґославії** керівна комуністична партія розпочала пресову кампанію проти масових злодійств і обманів в державному апараті. Юґославська комуністична верхівка прийшла, мабуть, до переконання, що кращі вислідк дасть оприлюднювання фактів злочинств та мобілізування проти злочинців і обманців публічної опінії, як затаювання їх і переслідування поліційним апаратом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Виступ полковника Ґленна

І в рекордах Конґресу ЗДА і на сторінках світової історії промова полковника Джана Ґленна мол., американського астронавта, що 20-го лютого цього року довершив трикратного лету у космічній кабіні „Дружба 7" в орбіті навколо Землі, виголошена на спільній сесії Палати Репрезентантів і Сенату 26-го лютого ц. р., буде записана як зразок мужньої скромности і простоти в почуваннях та поведінці і водночас як вияв глибокої свідомости завдань і досягнень, що їх дозволяє здійснювати людям Божа мудрість і Боже провідництво. Тому з таким захопленням і признанням зустріли виступ полковника Гленна члени Конґресу і його гості, як також громадянська опінія і преса ЗДА та всього світу.

Уже під час своєї зустрічі з президентом Кеннеді в Кейп Канавералі в п'ятницю 23-го лютого ц. р., полковник Гленн, відповідаючи на висловлене йому Президентом признання за довершений лет, потис рукою по великому гурті службовців цієї ракетно - сателітної бази та співробітників проєкту „Меркурій" і заявив, що його успіх — це успіх зусильної і наполегливої праці всіх цих людей, зайнятих у здійсненні запланованої ще три роки тому космічної програми.

Ще глибше, ще переконливіше й щиріше з людського погляду висловив полковник Гленн цю правду на сесії Конґресу, скликаній для його привітання. Він підкреслив із притиском, що до його успішного лету причинилися передусім його батьки, його діти, а найбільше поміж ними ця справжня скала й опора його родини — його дружина Анна. Якщо ж іде про технічне переведення запланованого лету навколо Землі, то полковник Гленн з'ясував знову ж простими й щирими словами, що заслуга в здійсненні його належиться Конґресові, який встановив програму космічних дослідів, і всім тим тисячам осіб, цивільних і військових, які з великою посвятою, твердо і жертвенно вже три роки працюють над реалізацією запланованих проєктів. Без завзяття і відданости цих людей, — сказав полковник Гленн, — був би неможливий успішний лет його космічного екіпажу „Дружба 7". Стверджуючи це, він підніс заслуги всіх сімох членів космонавтської екіпи ЗДА — Шепарда і Ґріссома, що були його попередниками в леті у стратосферу, і тих, що мають після нього відбути чергові лети навколо Землі і тепер, під час його лету, були причетними на різних відтинках здійснюваного проєкту. Не забув полковник Гленн згадати із признанням, щиро й по-дружньому, імен керівників проєкту „Меркурій" д-ра Роберта Гілрута і Волтера Вільямса.

З'ясовуючи коротко, фахово й переконливо найважливіші моменти й труднощі відбутого лету та підкреслюючи з признанням, що відбувався він відкрито, на очах усього світу, у протилежності до подібних програм, здійснюваних деінде, полковник Гленн накреслив візію майбутніх летів і заходів на опанування космосу, в довгій черзі яких його лет, як і лети Шепарда і Ґріссома, були першими милевими каменями. Він ствердив, що в цій ділянці тільки почалося будування велетенської піраміди, яка буде завершена колись для добра всього людства незвичайними досягненнями і перемогами. Пригадуючи початки відкривання електричної енергії, полковник Гленн ствердив, що теперішні і навіть найближчі майбутні успіхи не дадуть ще якихось реальних користей, що їх дехто сподівається. Людство, — за словами полковника Гленна, — стоїть на порозі нової ери велетенських відкрить і для цієї нової доби працюють не одиниці, але тисячі американців і людей інших націй в усьому світі. „Усі ми горді — закінчив свою промову полковник Ґленн — що маємо честь бути співучасниками цих змагань, репрезентувати в цьому поході нашу країну. Нехай же в процесі все глибшого пізнавання всесвіту, в якому ми живемо, Господь дасть нам мудрість і провідництво, щоб їх використати розсудливо".

Додавати щонебудь до цих слів немає потреби. Цими словами, скромністю і надією на Бога полковник Джан Ґ. Гленн мол. дав чудовий приклад справжнього, віруючого і задивленого у високі людські ідеали американця, достойного своїх великих попередників — творців і провідників американської нації — Вашінґтона і Лінкольна.

Знову вершинна конференція

Нікіта Хрущов може похвалитися ще одною політичною перемогою. Хоч його вимогу, щоб на 14-го березня ц. р., на нову 18-членну конференцію в справі роззброєння, з'їхались всі прем'єри чи голови держав, відразу прийняли в усьому західньому світі, як новий пропаґандивний маневр, і хоч президент Кеннеді формально дальчі відмовився від такого „запрошення", — проте і американський президент і британський прем'єр таки пішли Хрущову назустріч. Вони відмовилися поїхати до Женеви на 14-го березня, але признали самий принцип вершинних конференцій. Президент Кеннеді обіцяв Хрущову, що коли конференція в справі роззброєння виявить „поважні поступи", тоді можна буде відбути вершинну конференцію перед 1-им червня ц. р. А прем'єр Мекміллен пішов ще далі, бо він погодився приїхати на зустріч з Хрущовим і у випадку початкового успіху тієї Женевської конференції, і у випадку її невдачі, щоб ніби старатися вивести її із сліпого кута. Отже, навесну цього року так чи сяк конференція „на вершинах" відбудеться і Нікіта Хрущов знову матиме — створену західніми державами — трибуну для своїх нових пропаґандивних популів.

Бо немає ніяких інших познак, щоб будь-що інше присвічувало йому в цих його стараннях, як тільки пропаґандивний момент. Якщо Москва хотіла б дійсно посунути вперед справу міжнародного роззброєння, то нічого не стояло і не стоїть на перешкоді, щоб Сємьон Царапкін заявив на Женевській атомовій конференції, яка ведеться від жовтня 1958-го року, що Совєти погоджуються на встановлення міжнародної контролі, що виключала б засекречені ядрові детонації. І це був би перший знаменний крок на шляху до роззброєння, який створив би відразу відповідну атмосферу для переговорів про редукцію наявних збройних сил, про охоронні засоби проти несподіваної атаки, про скасування засобів перевозу атомової зброї, — словом про все те, що становить корінь смертельної загрози, яка висить над світом. Якщо Нікіта Хрущов дійсно хотів би не тільки „тотального і ґенерального" роззброєння, але бодай перших кроків для обмеження військових бюджетів, перших заходів для припинення перегонів у зброєнні, то він погодився б на принцип, без якого не може бути ніякого взагалі роззброєння: встановлення такої міжнародної контролі, яка визначала б не лише кількість знищеної зброї, але й наявність тієї, яку ще треба знищити, та пильнувала б, щоб зредукованої зброї не поповнювано крадькома нововипродукованою.

Однак, Хрущов рішуче відкидає таку контролю і щодо атомових дослідів і щодо роззброєння, прикриваючись фразою, що така контроля — це „шпигунство". Оцей патологічний страх перед шпигунами, сполучений із пляновим накопичуванням зброї не задля оборони совєтських кордонів, а задля агресії в ім'я російсько - большевицького імперіялізму, диктує Хрущову ту позицію, що виключає всяке порозуміння.

Порозуміння неможливе не тільки в справі роззброєння, але й в Берлінській та німецькій справах, в яких СССР не поступається ні на крок. То навіщо ж вершинної конференції? Хто інший, як не Хрущов, виграє на ній? Яка користь із неї для вільного світу? Але західні державні мужі не хочуть „дразнити" кремлівського диктатора і тому дозволяють йому шантажувати себе і тому йдуть йому на поступки.

„ПОЛЯРІС" — НАЙКРАЩА ЗБРОЯ ЗДА

Представники СССР час від часу заявляють, що їх країна, мовляв, нічого так не прагне, як миру. Але вільний світ уже зрозумів, що такі заяви виголошуються лише для того, щоб приспати його чуйність. В цьому переконанні скріплюють його погрози на адресу країн не поневолених ще комуністами, з уст самого Хрущова та його маршалів.

Вільний світ дбає про те, щоб мати зброю кращу й могутнішу від тієї, якою розпоряджає СССР, бо це — єдиний засіб втримати свою волю проти постійної комуністичної агресії.

Президент Кеннеді недавно сказав, що „Поляріс" — це „головна підтримка стратегічно - збройних сил, яка легко зможе перетривати першу ворожу атаку і повести переможну відплатну акцію проти комуністичного агресора".

Що це таке „Поляріс"?

Це є атомова ракета середнього засягу, що первісно коштувала коло одного мільйона долярів і могла летіти на віддаль 1 200 миль. Згодом цю назву поширено й на підводного атомового човна, який цю ракету випускає.

Покищо число підводних човнів, озброєних ракетами „Поляріс" невелике: „Джордж Вашінґтон"; „Петрік Генрі"; „Теодор Рузвелт"; „Роберт Е. Лі", і „Абрагам Лінкольн". Вже майже готовий підводний човен „Етен Аллен", 23 човни цього типу знаходяться в конструкції, 6 закінчать будувати в цьому фінансовому році, а 6 — у 1963 - 1964 році.

Кожний човен „Поляріс" має 16 ракет тієї самої назви, отже разом в 1964 році 41 човен матиме 656 цих ракет, а в 1965-му році їх буде 1 600.

Керована ракета „Поляріс", як уже згадано, має засяг 1 200 миль. Другий рід цієї ракети — „Поляріс А" — має бути готовий в цьому році, і його засяг дорівнюватиме — 1 500 миль, а третій рід — „Поляріс Б" — має бути готовий в 1964-му році і його засяг дорівнюватиме 2 500 миль.

Досі на проєктування і будову цих ракет витрачено більйони долярів. Недавно Конґрес ухвалив на цю ціль ще $7 більйонів.

Підводні човни „Поляріс" можуть випускати ракету з-під води, за допомогою спеціяльних рур. Під тиском повітря ракета вилітає над поверхню води, і в тій хвилині урухомлюється її мотор. Все це триває лише одну хвилину. Підводні човни „Поляріс" можуть оплисти довкола Землі, не випливаючи на поверхню моря.

Будова підводного човна „Поляріс", як заявив секретар оборони Роберт МекНамара, триває пересічно місяць. Але після спущення на воду ще майже півтора року його випробовують, перше як приділити його до служби у фльоті. В половині 1963-го року цей час випробування має бути дуже скорочений.

Ракети і підводні атомові човни „Поляріс" будують одночасно 23 контрактори, зокрема Дженерал Дайнемікс в Коннектикаті; Нюпорт Нюз, Каліфорнія; Локгід в Каліфорнії та інші.

Бази цих підводних човнів знаходяться в Ню Лондові, Коннектикат, Чарлзтоні, Південна Каролайна, і в Говлі Лоч, в Шотляндії. Цього року на будову нових баз в Бремертені, Вашінґтон, і в Перл Гарборі, Гаваї, призначено — $46.7 мільйона.

Підводні човни „Поляріс" не може знищити ворог своєю атомомовою атакою, бо вони розсіяні по океанах всього світу.

ПОЛІТИКА НІМЕЧЧИНИ МІЖ ДВОМА КАТАСТРОФАМИ

Мюнхен. — Індійські астрологи, що заповідали недавно кінець світу, коли їх пророцтво не збулося, тепер можуть заявити: „Ми молили у богів, щоб лихо минуло світ, передусім нашу країну Індію. Але наша молитва не була така сильна, щоб відвернути катастрофи. Ось подивіться на Німеччину".

Дійсно, в Німеччині протягом одного місяця — в лютому, коли мав на думку індійських астрологів запастися світ, сталися дві великі катастрофи. Одна в Зарській провінції, в копальнях вугілля. Підземний газ з невідомих причин вибух, внаслідок чого загинуло до 300 людей. Президент, парлямент, уряд, громадські організації взяли участь у похоронах і в допомозі осиротілим дітям та вдовам тих, що загинули. З цілого світу прилетіли телеграми з висловами співчуття.

Але не минуло й двох тижнів від того нещастя, як нова біда прийшла на німецьку землю: високі морські хвилі прорвали греблі, що охороняли міста над Північним морем. Найбільше потерпів Гамбурґ, де вже налічено коло 300 мертвих, але ще багато є осіб, про яких невідомо, чи вони врятувалися, чи потонули в морських хвилях, що залили передмістя Гамбурґу. І знову телеграми співчуття, промови президента, засідання парляменту, заяви уряду.

Це сталося в днях, коли населення Західньої Німеччини готувалося веселим карнавалом попрощатися з м'ясницями і зустріти Великий Піст. (Це, звичайно, має тепер тільки символічне значення). Довелося відкласти танці, веселу музику та всякі забави. Людина з своєї природи „до жалю не мастак", як писав Іван Котляревський. І мабуть мешканці Німеччини згадуватимуть дві катастрофи з лютого 1962-го року тільки тим, що вони несподівано перервали тлян різних забав і веселощів в зв'язку з фашинґом (по-нашому — Пущення).

А тим часом політика не стоїть на місці. Видужав від своєї грипи 86-літній канцлер Аденауер, і до нього несподівано прилетів на розмову французький президент де Ґоль. Зустріч відбулася в Баден - Бадені. Про суть розмови є лише скупі відомості. Здається, де Ґоль занепокоєний був нотою Хрущова до Аденауера з 27-го грудня минулого року, в якій совєтський диктатор пробував ласкавими словами переконати, що між Москвою і Бонном може прийти до обопільної згоди без огляду на союзників Німеччини в НАТО. Внаслідок тієї ноти Хрущова почали в світі кружляти чутки про можливий союз Росії з Німеччиною, як то було у Рапалльо в 1922 році. Партія Вільних Демократів, що належить до уряду Аденауера, почала навіть заявляти, мовляв, пора виявити власну ініціятиву в зносинах з Москвою, незалежно від західніх союзників.

Аденауер заспокоїв де Ґоля: відповідь німецького уряду дає зрозуміти Москві, що Західня Німеччина хоче впорядкувати відносини з Росією, але на основі самовизначення для німецького народу і в приязні з своїми союзниками. Цю відповідь повіз до Москви посол Кроль.

А щоб було ясно, що Західня Німеччина хоче виконати свої зобов'язання перед НАТО, 22-го лютого парлямент у Бонні, голосами всіх партій прийняв закон про продовження активної військової служби до 18 місяців.

П. А.

ЗНОВУ СКРИПНИК

Регабілітований Скрипник знову замелькав у нашій пресі.

І знову йому приписують заслуги в справі т. зв. українізації, хоч побіжно зазначається, що не треба забувати приналежности його до компартії.

Час би вже кваліфікувати особу Скрипника і інших такими, як вони були в дійсності. Скрипник був видатним діячем комуністичної партії і робив усе те, що вимагала програма і, відповідна до обставин, генеральна лінія партії.

В ті часи національна політика большевиків була відносно ліберальною, бо так вимагали обставини, і вони допустили українізацію. В їх задумах українізація впроваджувалась для того, щоб у рідній мові українці краще зрозуміли вчення Леніна і тому можна було б коротшим шляхом їх денаціоналізувати, совєтизувати, а зовсім не для того, щоб українців зробити українцями. Так тоді скрізь говорилось та писалось.

Скрипник тільки виконував волю ЦК партії. Якби він не поспішився із смертю і йому наказали знищити всі наслідки українізації, то він перший почав би трощити їх. А-дже він розгромив ВУАН! У повідомленні про регабілітацію сказано, що Скрипник допустився помилок у національному питанні, але не мали вони політичного значення. В простій мові це значить, що всі його вимоги щодо України (війська, фінансів, Кубані) — це була дитяча забава, „Тараканьє шуршаньє", — як сказав Сталін в іншому випадку.

У той час теж писалось і говорилось, що сам Скрипник не завинив у тому, що українізація пішла не тим шляхом, яким хотілось Москві, а то завинили українці, які використали широку спину старого большевика.

Не можу зрозуміти, навіщо ми йому приписуємо таку заслугу?

Справжніх оборонців інтересів України, хай навіть інтересів УССР, не регабілітують.

А покінчив Скрипник так скоро з собою не тому, що зрозумів свої помилки проти України чи супроти компартії, а тому, що, бувши членом колеґії всеросійської ЧеКа і помішником Дзержинського, добре знав, що його чекає!

Микола Химич

Українці у Мюнхені

Моляться за своїх Архипастирів

Мюнхен. (лв) — Українська громада Мюнхену, вірні обидвох українських Церков, присвятили неділю 18-го лютого молитві за своїх Архипастирів з нагоди їхніх особливих ювілеїв.

Вірні Української Католицької Церкви зібралися до своєї парохіяльної церкви св. Івана Хрестителя на Архиєрейську Службу Божу, що її відправив Екзарх Кир Платон Корниляк в намірені здоров'я і щасливого повороту із заслання на Батьківщину Галицького Митрополита - Ісповідника Кир Йосифа Сліпого, з нагоди 70-річчя з дня його народин. Проповідь про мученика Української Церкви виголосив о. д-р І. Гриньох.

В парохіяльній церкві УАПЦ відправив о. митроф. прот. П. Дубицький, в той самий час, Літургію в намірені здоров'я голови УАПЦ Митрополита Нікaнора Абрамовича, вшановуючи цим 20-літній ювілей єпископського служіння Владики. Хіротонія Митрополита Нікaнора відбулася 9-го лютого 1942-го року в Пинську.

Відшкодування для колишніх в'язнів німецьких концтаборів вже виплачується

Справа відшкодування для колишніх в'язнів німецьких концтаборів стала актуальною. Високий Комісар ОН для справ утікачів висилає вже тепер деяким переслідуваним перший зачет з фонду відшкодування у висоті 500 марок та обіцяє виплатити решту в 1962-му році. Рівночасно продовжується в Женеві реєстрація нових подань про відшкодування та опрацьовується ті, що наспіли минулого року. В кінці 1961-го року уряд Високого Комісара нараховував 20 000 зголошень на відшкодування, в тому числі 60% подань походять від поляків, 8% від москалів, 7% від українців, 5% від сербів і хорватів, решта від інших. Із ЗДА наспіло до кінця січня цього року — 2 600 прохань.

В останніх місяцях виникли також нові можливості одержати українцям відшкодування безпосередньо від німецького уряду, а не через Високого Комісара ОН (що, як відомо, уважається лише допомогою). Один українець, колишній в'язень Бухенвальду, мав у жовтні минулого року розправу в Мюнхені і одержав у її висліді одноразове відшкодування. Наскільки ця справа могла б бути прецедентом для інших українців — покищо тяжко ствердити.

Реченець зголошення подань про відшкодування до Високого Комісара минає 31-го березня цього року.

Заклик до акції проти московського колоніялізму

18-го лютого ц. р. опубліковано тут звернення Проводу ЗЧ ОУН, в якому закликається українське громадянство у вільному світі продовжувати „корисну роботу по лінії демаскування російського колоніялізму в Україні" та організувати акції „різними методами й формами". Розглянувши сучасний політичний стан у відношенні до колоніялізму і московського колоніялізму та імперіялізму зокрема, Провід ЗЧ ОУН звертається до українців з такими словами:

— закликаємо „всіх українців, без уваги на партійно-політичну приналежність, всі українські установи і організації у вільних країнах світу активними діями провести боротьбу проти російського колоніялізму";

— уважаємо „за корисну і доцільну протестаційну акцію проти російського колоніялізму, що її ведуть інші політичні середовища";

— закликаємо „ввімкнутися в спільну антиколоніяльну акцію народів АБН і спільними акціями підкреслити, що концепція розподілу російської імперії на національні держави за етнографічним принципом — це наша політична концепція";

— закликаємо „підтримати політичних діячів західніх народів у їхніх виступах різних форм проти російського колоніялізму".

Л. В.

Проблема одиниць

Напередодні мистецької імпрези ми вели розмову в колі кількох осіб. Розмови не докінчили, бо треба було поспішати.

— Там, в Народному Домі, доведемо нашу розмову до кінця, — кинув я своїм співбесідникам.

— Мабуть, ні! — відповів мені один з присутніх, — бо я не йду на імпрезу.

— Як то? — здивувався я, маючи на увазі важливість якраз тієї імпрези.

Мій співбесідник якось зам'явся, але, бачачи мій настирливий погляд, не скрив причини:

— Як же я можу, — сказав він, — платити півтора доляра за вхід, коли за цілий місяць я отримую...

Почувши, скільки він отримує грошей за місяць, тільки тоді я зрозумів те, про що ніколи не думав. А тим часом це — проблема, варта нашої уваги.

Правда, небагато, навіть дуже й дуже мало таких людей є у цій країні. Але вони є. І тим більше вони рельєфні, чим менше бачимо їх на фоні загального добробуту. Кожна велика чи мала громада має бодай кілька людей, що чи то з огляду на свій вік, який не дозволяє вже заробляти, чи з інших причин, справді не можуть платити за вступ на імпрези. Що ж робимо ми в таких випадках?

Найчастіше — нічого! Ми просто не думаємо про це. Наш загальний, більший чи менший добробут затемнює нам очі на ці, хай навіть дуже й дуже рідкі, випадки. І що найболючіше це те, що з-поміж отих, нами забутих, є особи, які колись проливали за нас і нашу країну кров — наші живі учасники визвольних змагань. Від цього створюється таке парадоксальне становище: у залі виголошують доповіді про визвольні змагання, співають пісні і гимни, а ті, про кого співається в тих піснях і гимнах, які зі словами тих пісень ішли в бій, не можуть бути на імпрезі, бо для того треба заплатити долар чи півтора вступного.

Та й не тільки імпрези чисто політичного чи національно - патріотичного характеру маємо на увазі. Мусимо вирішити цю проблему одиниць в кожній громаді щодо кожної імпрези чи концерту або й навіть звичайної забави, на яку певна частина приходить не лише забавитися, а й зустрітися із земляками, щоб обмінятися з ними думками та плянами майбутньої діяльности громади.

Якось я нагадав одній молодечій організації про це і був дуже задоволений думкою управи тієї організації: завести постійний порядок висилання для кількох осіб спеціяльних запрошень на будь-яку імпрезу з правом безплатного вступу.

А кілька тижнів пізніше було мені мило довідатись, що управа цієї організації телефонічно запросила одного колишнього старшину українського війська на свою імпрезу, заявляючи, що його присутність буде честю для організації. А ще пізніше приємно було бачити цього ж старшину вже похилого віку, як він приглядався веселощам молоді на їхньому балі - маскараді.

Іван Овечко

Іван Кедрин

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

(14)

Як бачимо, опис прегарний, але ж він є твором романописця, а не політичного мемуариста. Честь такій письменницькій уяві і письменницькому хистові, вони облегшують читання книжки, урізнороднюють її зміст, але мимохіть насторожують: коли Автор так переконливо вмів описувати баталістичні сцени, що в них сам не брав участи, то чи не стосується той самий хист і політичних подій та осіб, що їх описує?!

А вже шпилем фантазії Автора є опис, як вночі у Львові світились літаючі крісові кулі. „Вночі видно було шлях кульок в повітрі, наче струю червоних жаріючих ниток... Рікою плили вогненні смуги від сторони готелю Жоржа в сторону Бернардинів. Це кулі!" Д-р Лонгин Цегельський не служив у війську, але здивував усіх колишніх вояків, які переживали війну на фронті, що олов'яні крісові кульки — світять на лету, мов „жаріючі нитки" і „вогненні смуги"! Правда, автор цих рядків чув також твердження, що під кінець першої світової війни Австрія увела до крісів також сталеві, а не лиш олов'яні кулі і що вони дійсно нічлю світили. Можливо!... Проте д-р Л. Цегельський про військові справи розповідає у різних місцях книжки авторитетним тоном такі речі, які зацукують читача, що знає „Листопадові дні" Кузьми, німецькомовну історію українсько-польської війни Василя Кучабського й інші спомини колишніх активних старшин, військових істориків. Такі наївненькі завваги Автора стосуються мостів на Сяні, можливостей виграти чи програ боїв за Львів і цілої війни проти Польщі, шляхів, що ними йшли й могли йти польські війська з Західньої Галичини і Конґресівки, відношення військових сил у Львові і т. п. Ось, наприклад, тільки одно речення: „Поляки дістали поміч залізничним шляхом, що йде від Перемишля на Городок до Львова (головний двірець), і перейшли в наступ, а саме зайняли Личаків". Як одним дихом можна говорити про головний двірець у Львові і про Личаків на цілком протилежному кінці міста!?

Видавництво співвідповідальне за те, що таких очевидних промахів нефахової людини не справлено. Те саме стосується, напр., місця, де Автор говорить про сумну долю борців за Львів: „... Полягли геройською та мученицькою смертю м. і. отаман Семен Горук і четар Дмитро Паліїв та інші, розстріляні большевиками..." Поминаючи, що в такій стилізації може здаватися, що Дмитро Паліїв був розстріляний большевиками, важливіше те, на що вже звернув увагу інший рецензент: яким чудом-дивом Автор, пишучи ті свої спомини в 1938-му, чи хай навіть у 1943 році, міг знати, що згинув Дмитро Паліїв, коли битва під Бродами відбулася в половині липня 1944 року?! Коли ж ті свої спомини, як це зазначає у вступі Видавництво, Автор дійсно виправляв уже після 1943 року і додавав різні такі подробиці, як він міг не справити кардинальних інших помилок, про які була мова вище?!

Також з недогляду залишено Авторові такі мовні квітки, як „звиняючись", „уїдали" (уядаць), „укладний" і т. п. Це дрібниці, але, друкуючи спомини спершу у фейлетонах, а потім книжкою, слід було такі мовні прогріхи виправити.

* * *

Було б несправедливо, невірно й односторонньо-фальшиво, коли б в оцінці книжки д-ра Лонгина Цегельського поминути мовчанкою її добрі сторінки, її безсумнівні позитиви. Бо є їх також чимало. Насамперед — вся книжка є документом безумовно глибокого, ідейного й некорисливого патріотизму Автора. Можна йому закидати хаотичність, поверховність, незнання чи переплутування фактів, невірну їх інтерпретацію, — але не можна закидати йому браку серця до справ, про які він пише. У цьому пункті ця книжка, видана після смерти її Автора, правильно віддзеркалює його таким, яким був він за життя: патріотом-політиком, громадською людиною, яка жила громадсько-політичними справами, глибоко ними хвилювалась і тому своєму громадсько-політичному нервові залишилась вірною до кінця свого життя.

Є теж в отій книжці, поруч із думками, з якими ніяк не можна примиритись, окремі думки і цілі сторінки, під якими можна підписатися двома руками. Зокрема багато правильних думок у „Закінченні" книжки: про шкідливість двох державних політик, про потребу керування масами, про наївність теорії щодо можливости здобуття назад Львова УГАрмією в 1919 році, про нещастя з сварнею всередині галицької делеґації на Мировій конференції у Парижі — і багато інших.

Є теж у тій книжці багато правильних думок на тему загального хаосу під час і після війни: напр., про „двомільйонову орду" колишніх російських полонених, що верталась, голодна, змерзла й обдерта, на схід, додому. Це — першорядний опис на сторінках 124-129. Прегарно з'ясована також самарянська роля українських жінок у відношенні до поворотців з полону.

Видавництво у вступі до книжки слушно підкреслює оповідацький талант Автора. Легкість стилю, поділ книжки на короткі, повні акції відділи, живий спосіб оповідання — роблять із споминів д-ра Цегельського дійсно цікаву лектуру, якій — залишаючи на боці сутній зміст — ніяк не шкодять авторські філософські медитації та політичні коментарі. Тому велику, понад 300-сторінкову книжку читається швидко, без утоми.

Оця саме нерівність книжки, ця мозаїка її прикмет і хиб, надзвичайно утруднюють рецензентові його завдання — на що вказано на самому початку цих рецензійних завваг. Ко-

(Закінчення на стор. 4-ій)

БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ ШЕВЧЕНКА! НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ТА СТОЛИЦІ АМЕРИКИ!

Відзначення 70-річчя Митрополита Сліпого у Вінніпеґу

„Незломному борцеві за Церкву й Нарід"! — Такий напис над великим пертретом Первоієрарха Української Католицької Церкви, Галицького Митрополита - Страдника Кир Йосипа Сліпого пишався на сцені великого Вінніпеґського театру Плейгавзу в неділю 18 лютого ц. р. в часі Святкової Академії. З боків портрету були дати: 1892—1962, а в низу букет червоних рож. Ці рожі зложила українська дітвора столичного міста Канадійської Української Метрополії, Вінніпеґу, як вислів палкої любови Митрополитові - в'язневі в 70-річчя його народин. Напевно на вільній землі такі рожі одержав би Галицький Митрополит від дітвори столичного міста Західньої України — Львова. Безбожні московські комуністичні посіпаки залізною заслоною, кільчастими дротами загородила від світу і людей велику Постать Незламного Борця. Одначе українське серце, яке палає любов'ю до свого Князя Церкви, не знає кордонів ні кільчастих дротів. Зі всіх закутин просторої України, зі всіх закутин земської кулі, де живуть українці, — гарячою молитвою і палкою любов'ю огорнули Митрополита-Ювілята. По всіх церквах відслужено св. Літургії та прочитано Спільне Пастирське Послання 14 владик вільного світу а в більших місцевостях влаштовано Святкові Академії.

Українці Вінніпеґу гідно і величаво вшанували Митрополита - Ісповідника Кир Йосипа, в неділю 18 лютого ц. р. Архиєрейську Службу Божу відправив і проповідь виголосив ВПреосв. Кир Максим Германюк у катедральному храмі св. Володимира й Ольги. Опісля відбулася спеціяльна радіопередача з радіо - висильні „СКСБ" присвячена Митрополитові-Ювілятові з промовою Митрополита Кир Максима.

Центральною точкою святкувань була Академія в міському театрі Плейгавзі. Ветеранські й молодечі організації станули зі своїми прапорами біля портрету Митрополита - Страдника (портрет малював артист Роман Коваль). Вступне слово виголосив президент Братства Українців Католиків Канади інж. Семен Романів, в якому подав життєвий шлях Митрополита Кир Йосипа. Чоловічий хор з церкви св. Покрови під керуванням п. Юрія Гнатюка відспівав три пісні: „Отче Наш", муз. І. Новохатського з тенoровим сольом п. Юрія Бучинського, „Могила", муз. К. Стеценка і „За рідний Край", муз. М. Гайворонського.

Баритон п. Ярослав Щур при акомпаніяменті пані Ліди Круцько відспівав: „Владико неба і землі" та „Думи".

Мішаний хор катедри св. Володимира й Ольги під керуванням пані Олі Гаврилюк відспівав дві пісні: „Через поле широкеє", муз. Д. Котка з тенoровим сольом Йосифа Дудича і „Велія слава Єго", муз. Д. Бортнянського.

Вірш „В поклоні Митрополитові Кир Йосифові" прорецитував п. Михайло Петрищин.

Головним промовцем був посол до домініяльного парляменту в Оттаві д-р Йосиф Слоґан. Він згадав про його старання в Об'єднаних Націях про звільнення Митрополита Кир Йосипа і про можливість спровадити його до Канади.

Дитячий хор Цілоденної Школи св. о. Николая під управою Сестри Служебниці Клавдети відспівав: „Боже, Ти Край наш хорони" і „Пренепорочна Діво". Учениця цієї школи Ірина Бацук віддеклямувала „О, Хресте святий".

Опісля дитяча оркестра під керуванням п. Івана Семанюка відограла „На Вавилонських ріках". При піяні була п-і Кубрак і дочка Нора.

Студентки з Академії Непорочного Серця Марії під управою Сестри Епіфанії відспівали: „Молимо Тя Діво" і „Богородице Діво", а студентка Вірляна Кисілевська продеклямувала вірш „Неустанно до Марії".

На закінчення концерту виступив мішаний хор з парафії св. о. Николая під диригентурою Впр. о. протоігумена Боніфатія Свободи.

Заключне слово виголосив ВПреосв. Митрополит Кир Максим, в якому сказав: „Митрополит - Ісповідник Кир Йосиф, — це незламний борець за Католицьку Церкву і Український Нарід. Він найбільше витерпів, а світ про Нього мовчить. В цьому є теж наша вина, бо ми самі мало цією справою цікавимося. Молімся, щоб він у цьому геройстві видержав до кінця".

Всі приявні відспівали „Боже, вислухай благання".

(о. С. І.)

● **На Креті**, найбільшому на Егейському морі грецькому острові, НАТО будує нову військово - ракетну базу, де будуть знайомити грецьких вояків з ракетами та вишколювати їх в орудуванні ними. Початкові кошти обраховано на дол. 50 мільйонів.

НОВИЙ ҐНІЗДОВСЬКИЙ

Виставка рисунків й акварель відомого українського маляра і графіка Якова Гніздовського, що відбувається тепер в Галерії Harry Salpeter при 42 Іст 42-га вулиця в Ню Йорку, привернула увагу не тільки української публіки, зокрема прихильників мистецької творчости Гніздовського, але й теж американської фахової критики. Прихильну рецензію з цієї виставки разом із репродукцією рисунку Гніздовського „Безлисте дерево" надрукував американський критик Браєн О'Догерті в „Ню Йорк Таймс" і за 14 лютого ц. р., на першому місці свого огляду і появилися згадки та рецензії про цю виставку в інших американських журналах і часописах.

Яків Гніздовський належить до тих рідких не тільки між українськими, але й чужоземними малярами мистців, що безупину шукає і нових сюжетів і нових форм та шляхів свого мистецького вислову. Кожна його виставка є новою з різного погляду, відмінною від попередніх. Кожний раз мистець виступає із цілком новим оформленням своїх праць з новими сюжетами і тому теж інтриґує і зацікавлює ними глядачів. Кожна його виставка є певним етапом в його мистецькій творчості і подією для мистецької громади, знайомої з його працями минулих років.

У протилежності до першої своєї виставки після повороту з Парижу, на якій Гніздовський виступив з чудовими і єдиними у своєму роді візіями паризької монотонії і людської самотности, як і до дальших своїх виставок із краєвидами Ню Йорку чи канадійської природи, цьогорічна виставка рисунків і акварель Гніздовського є справжнім, новим словом у його творчості. Прецизією рисунку і терпеливого до найменших подробиць виконання нові речі Гніздовського, особливо ж його акварелі такі, як „Вітер у вербі", „Дерево восени", „Водяні лілеї", „Зимовий краєвид", наближаються до японських малюнків: фраґмент чи подробиця, є не тільки символом цілости, але вони теж огорнуті специфічним настроєм відірваности і загублености в довколишньому світі. Прецизні теж і його рисунки, як „Безлисте дерево", „Баран" (репродукований в нашій статті), „Пень дерева", ледве позначене „Гніздо" та інші. Вони, як це підкреслив Браєн О'Догерті, близькі до, здавалося б позбавленої життя стилізації, хоч і водночас досконало, просто клясично оформлені і викінчені.

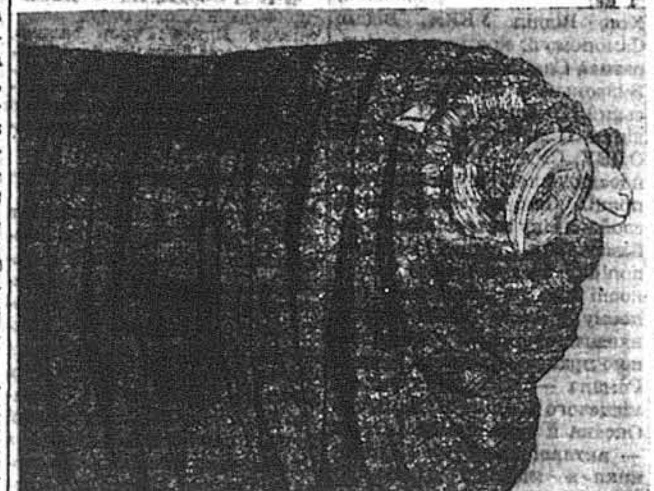
Нова виставка Гніздовського втішається гарним успіхом, набагато більшим як попередні його виставки. Щонайкращі його праці вже закуплені і так же само, як і минулими роками він одержав запрошення брати участь в багатьох американських виставках по різних містах ЗДА і Південної Америки.

Своїми мистецькими шуканнями і досягненнями Яків Гніздовський здобуває собі наполегливо і безупину ім'я і признання в американському мистецькому світі. Одинокий із українських малярів він був протягом 1961 року запрошений до участи в кільканадцяти американських виставках. Із своїми працями виступав Гніздовський в січні 1961 р. на 64-ій Американській виставці малярства і скульптури в Інституті Мистецтва в Шикаго. В другій половині січня 1961 р. брав участь в 19-ій виставці Одобон Артістс (виступає там теж і в цьому році). В лютому - березні 1961 виставляв один свій образ на щодворічній мистецькій виставці в Ілінойському університеті. Образ його „Підземна залізниця" був виставлений згодом в Інституті Батлера в Йонґставні, Огайо. В травні-червні мав свою виставку у Філядельфії. Восени 1961 року брав участь у виставках Американського рисунку в Ст. Пол, Мінн., в ґалерії „Ми і Світ" в Торонті, американського малярства в Ню Мехіко (виставка буде показана теж по інших південноамериканських стейтах). Дереворіз „Вівця" Гніздовського був виставлений в лютому 1961 р. в Бостонському Музею й одержав закупну нагороду цього ж Музею, потім був репродукований в трьох бостонських часописах і в січні ц. р. виставлений у Смітсоніянському Інституті у Вашингтоні.

На поглиблення своєї мистецької праці Гніздовський, як про це повідомляла вже преса, одержав в жовтні 1961 р. від Тіффані Фундейшен дотацію в сумі 2.000 долярів. Дереворіз його „Алеї" був закуплений для репродукції на різдвяних картках 1961 року. Бере Гніздовський участь в американських виставках теж і цього року. Рівночасно із виставкою в ґалерії Гаррі Солпітера один його образ виставлений теж в нюйоркській Академії Мистецтв.

З приводу усіх цих успіхів і признання треба побажати мистцеві дальших досягнень в його поході до мистецьких вершин.

Б. Кравців

Яків Гніздовський: „Баран", рисунок 1961.

Роман Рудницький виступить в Літ.-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку

Відомий молодий 19-літній піяніст - віртуоз Роман Рудницький, недивлячися на свої численні концерти в різних місцевостях ЗДА, приготовлення до них та перевантаження працею в музичному коледжі і Жюіллард, прийняв запрошення Українського Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, та його музичного референта, проф. Музиченка виступити з власним концертом в п'ятницю 2-го березня. Буде це рідкісна нагода почути, після декількох літ, в програмі цілого концерту цього молодого артиста, про якого талант і успіхи американська фахова критика розписується в суперлятивах, називаючи його „... найкращим представником наймолодшої ґенерації американських піяністів", який „має всі дані, щоб серед них стати одним із нечисленних вимікових".

Зв'язок Літературного Мистецького Клюбу в Ню Йорку з Романом Рудницьким особливо тісний й сердечний: під патронатом цього Клюбу відбувся в 1952 р., перший тоді 10-літньої „чуда" -дитини". Романа в Ню Йорку, в залі Фешен Інститют. Незабаром потім він виступив в черговому „Літературному Ярмарку" Клюбу, якого всю програму заповнили три найбільші видатні молоді таланти: 16-літня співачка Оксана Совяк, 18-літній баритон Володимир Банах і 10-літній Роман Рудницький.

Справжньою історичною подією — не тільки в аналах Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, але в українському музичному житті взагалі, були пам'ятні чотири концерти тоді 16-літнього Романа Рудницького при кінці 1958 р. і на початку 1959 р., п. н. „Архитвори фортепіянової музики", коли на протязі чотирьох місяців він виконав стільки ж концертів з різнородними програмами: а) Бах і б) Бетговен-Брамс; в) Романтики, г) Сучасні композитори. Був це перший взагалі того роду цикл, виконаний українським піяністом, ще й досі — єдиний.

Сьогодні, 19-літній Роман Рудницький вже вповні зрілий віртуоз, „ветеран" кількадесяти власних концертів від одного кінця Америки, до другого, та численних виступів, як соліст, з оркестрами.

Його заповіджений концерт в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку — це справжня подія в українському музичному житті нашого міста, яка повинна зацікавити широкі кола меломанів та, особливо, молоді, що вивчає музику. Вона матиме змогу й почути гру молодого артиста, якого незвичайні здібності й наполеглива праця ведуть його до вершин мистецтва та прославляають перед чужими не тільки його, але і українське ім'я.

А. В.

Українській Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк, 149 2nd Av.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 2 березня ц. р., в приміщенні Клюбу Роман Рудницький виступить з власним концертом. У програмі концерту твори Цезара Франка, Бетговена, Антона Рудницького і Брамса. Початок о год. 8-ій веч.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Покажчик видань Шевченкових творів**, першодруків й окремих видань та спис літератури про них появився, як том XIV ювілейного видання творів Т. Шевченка, публікованого Видавництвом Миколи Денисюка в Шикаго. Зібраний і впорядкований цей покажчик відомим українським бібліографом і шевченкознавцем Володимиром Дорошенком. Це друге переглянене і значно доповнене видання цього ж покажчика, опублікованого перед війною Українським Науковим Інститутом у Варшаві і доведена до останніх часів, значить до 1961 року.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує в суботу — 3-го березня 1962 року о 6 год. 30 хв. веч. в будинку Академії (206 Вест 100 вул. Н. Й.) висвітлення трьох кольорових, звукових документальних фільмів про Бразилію, продукції українського кіно-режисера й оператора Юрія Тамарського: „Три столиці Бразилії", „Індіяни Бразилії", „Дива Бразилії (острів Бананал-Сан Пауло - Водоспади)". Фільми озвучені бразилійською музикою та оригінальною індіянською, записаною в джунґлях.

ІНЖ. АДАМ МИЦИК

(Замість квітів на свіжу могилу)

І знову невблагана смерть вирвала зпосеред нас нову жертву — 1-го лютого в 6-ій годині ранку в м. Трентон перервалася нитка життя благородної людини, прикладного громадянина, вірного мужа, доброго батька й дідуся — бл. п. інж. Адама Мицика.

Ще в неділю 28 січня на Заг. Зборах місцевої Кредитової К-ви „Самопоміч", якої Покійний був співосновником і духовим батьком, чисельні присутні бачили його, спухали його голосу в дискусії. Покійний жив останні два роки свойого трудолюбивого життя, радів розвитком „Самопомочі" та сумував з приводу кривди, яку йому вчинили, деякі члени трентонської громади. Ще в середу ввечір, 31 січня ц. р. на вісім годин до смерти Покійного, підписаний, як один із його близьких приятелів-сусідів та співробітників у громадській роботі, розмовляв довго з ним про ці справи. Він прощав провини своїм недругам та глядів з оптимізмом в майбутнє.

Ми розпрощалися з ним тоді — на завжди. 1-го лютого вістка потрясла всією трентонською громадою. В 5-ій годині ранку він пробудився зо сну й жалівся на болі біля серця. Домашній лікар не міг вже вдержати його при житті, а прибувший священик віддав йому останню послугу. При його смерті були вірна Дружина і молодший син Орест.

Так відійшов від нас у Вічність бл. п. інж. Адам Мицик, прикладний і жертвенний український громадянин, вояк Української Галицької Армії, кооператор, організатор й голова таборів для українських скитальців в Австрії й Німеччині, співробітник ЗУАДК, член УНС, УККА, Самопомочі та багатьох українських установ і організацій в Рідному Краю, на скитальщині та в ЗДА.

Адам Мицик прийшов на світ 9-го липня 1895 року в Синевідську Вижньому на Бойківщині. Батько Михайло, мати Анна з родини Дзюрин — походили із славного бойківського роду. По закінченні народної школи в рідній місцевості, дбайливі батьки віддали талановитого Адама до української академічної гімназії у Львові. По закінченні гімназії Адама покликали до австрійської армії, де він дослужився ступеня поручника піхоти. В 1918 р. перейшов на службу УГА, брав участь у боях за Батьківщину, а по програній інтернували його поляки в концентраційному таборі в Домб'ю.

В 1919 році одружився з учителькою Романою з дому Фостяк та переїхав на студії до Української Господарської Академії в Подебрадах у Чехії. В 1928 році як інженер агрономії й економії, він повернув до Львова та став на працю в „Маслосоюзі" і „Ревізійному Союзі Українських Кооператив" в характері ревізора й інспектора. На цьому пості застала його большевицька та німецька окупації Львова й України. В 1944 році разом з родиною подався на скитання. Страссгоф біля Відня, Вайссенбурґ, Діллінґен, Авґсбурґ — це дальші етапи його скитання на чужій землі.

Він організував табори для українських втікачів (Вайсенбурґ), стояв у проводі таборових самоуправ, працював в УННРА, ІРО, ЗУАДК і допомагав своїм знанням усім тим, що в ті горезвісні часи потребували його помочі.

В 1951 році із-за затяжної хвороби легенів еміграційні закони задержали його на довгих шість років на лікуванні в Німеччині. Дружина з трьома малолітніми дітьми виїхала сама до ЗДА. 30-го грудня 1957 р. прибув врешті до ЗДА та поселився в Трентоні. І тут, він не відставав від церковного й суспільно - громадського життя. Він з повним оптимізмом і завзяттям поринув всіми своїми силами у вир того, не завжди ласкавого для нього, життя. Церковний Комітет при церкві св. Иосафата, Церковний Хор, Відділ УККА, Відділ Самопомочі, кредитова кооператива Самопоміч, Організації Визвольного Фронту, Український Народний Союз, Провідіння, Пласт, СУМА, ООЧСУ, ОДВУ, СУА — це терен його повсякденної й невсипущої праці. Сам, не маючи із-за свойого віку матеріяльного забезпечення, віддав останню копійку на громадські й церковні цілі не жаліючи при цьому й своїх найближчих, навантажуючи їх громадською працею. Дружина — пані Романа — довголітня голова місцевого Відділу СУА, дочка Оксана й сини Роман і Орест — активні пластуни - виховники в місцевій Пластовій Станиці. Не було імпрези, в якій Покійний не приймав би якщо не активної, то бодай пасивної участи в характері глядача. Живо інтересується культурним життям околиці. Часто виїздив на імпрези до Філядельфії й Ню Йорку. Його любили, поважали й наслідували. Мав він і недругів. Та він як справжній християнин не звертав на них уваги. Прощав всім, що обиджали його. Зносив наруги як терпеливий Йов.

Зате й похорони справила йому громада величаві. Похоронне заведення Гартмана в Трентоні не в силі було примістити усіх тих, що в п'ятницю, 2-го лютого в 7-ій год. вечора прийшли на Парастас і Панахиду по Померлому, які відправили душпастирі церкви св. Иосафата оо. Теодозій і Осип Атаманюки. Співав мішаний церковний хор під кер. Івана Вігуна. Домовина потапала в квітах, що їх принесли в доказ пошани Покійному свої й чужі, сусіди-американці.

В суботу довга автоколона супроваджала Покійного по Богослуженні й Панахидах в церкві св. Иосафата, де зворушливе слово виголосив парох о. Т. Атаманюк — на місцевий цвинтар св. Марії. І знову, під час Богослуження і Панахид в церкві і на цвинтарі співав чоловічий хор під кер. Степана Шилкевича і Степана Волинця. Від найближчої Рідні і земляків Покійного з Синевідська прощав його своєк о. Омелян Мицик з Честеру. Останній вояцький салют віддали Покійному Хор, приятелі й Рідня вояцькою піснею „У дві пари несуть мари". Під звуки цієї тужливої пісні домовину спустили в землю, прикрили її квітами і Адам Мицик остався сам. По похоронах відбулися поминки в домі дочки Покійного п. Оксани Микитин.

Схиляючи голову перед пам'яттю Покійного, пишу оці нузуґарні рядки та складаю $10 на Фонд Будови Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні і прошу інших піти моїми слідами.

Іван Костюк

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

(Закінчення із стор. 2-ої)

ли ця книжка дістасться в руки молодої, довірливої людини, яка не знає історично-політичної літератури і вперше знайомиться з тими часами й подіями з споминів д-ра Цегельського, повіривши рекомендації Видавництва й авторитетним титулам Автора, то ця книжка може накоїти багато лиха. Але коли читає її учасник тодішніх подій чи й неучасник, але політично грамотна людина, що вже прочитала чимало з цієї самої матерії, то ця книжка може відсвіжити призабуті події, розбудити власні спомини, викресати коментарі, перепущені вже крізь фільтр власного критицизму. І в тому випадку книжка стає причинком до існуючої вже багатої літератури й мемуаристики, що стосується 1918-19 р. р. Вона є такою лектурою, яка спонукує до дискусій, до полеміки, до оспорювання чи оборони проголошених в ній різних тез, — а це річ добра. Очевидно, зміст книжки д-ра Лонгина Цегельського не відповідає заголовкові, бо не валить Автор леґенд і не проповідує правди. Але й нема чого, як це дехто робить, беззастережно виклинати ту книжку. Надрукована книжка стає власністю читаючої громади і предметом критики. Одні можуть її хвалити, інші ганити, до одних промовляють такі арґументи, які не мають ніякої переконливої сили для інших.

Книжка д-ра Лонгина Цегельського викликала вже голосний відгук. Найбільшу кривду покійному Авторові роблять ті, які підходять до неї, як до сенсації, що ніби ревеляціонує всяку скандалістику з кінця 1918 і початку 1919 років в Галичині та на Наддніпрянській Україні. Нема в ній ані сенсації, ані скандалістики, а є спомини видатного політика й журналіста, що їх можна — і треба — так само свобідно критикувати, як свобідно писав про події і людей д-р Лонгин Цегельський. Видавництво підкреслює цивільну відвагу, з якою Автор підходить до різних подій, явищ, проблем і осіб. Правда, відвага не завжди похвальна, коли вона проявляється при невідповідній нагоді. Але в принципі безумовно публіцист і мемуарист мусить відзначатися цивільною відвагою.

Якщо ці й інші наші критичні завваги, написані про книжку д-ра Лонгина Цегельського, можуть декому видаватись надто гострими чи різкими, то сам покійний д-р Лонгин Цегельський напевно признав би право за рецензентом так про його книжку писати — саме з уваги на цивільну відвагу, безпардонність, чи як її назвати, з якою він написав свої спомини.

Кінець.

Республіканці організують новий політичний комітет

Вашингтон. — На зборах Республіканського Крайового Комітету обговорювали справу організації нового політичного тіла, до якого входили б обидва республіканські колишні президенти Айзенгавер і Гувер та деякі члени кабінету Айзенгавера й визначніші його співробітники. Голова Республіканського Крайового Комітету конґресмен Вілліям Е. Міллер сказав, що після програння президентських виборів Республіканською партією, всі партійні провідні люди в столиці розходяться по цілій країні, і ніхто не використовує того досвіду і тієї мудрости в ділянці політики, яку вони набули під час довгих років праці в Білому Домі. До нового комітету, якого назва ще досі не усталена, мали б належати, крім Айзенгавера і Гувера, ще колишній секретар оборони Томас Гейтс, колишні секретарі здоров'я, виховання і добродійности Артур С. Флеммінґ і Маріон Б. Фолсом та інші визначніші співробітники Айзенгавера.

● Велі Фордж, Па. — Директор Федерального Бюра Інвестиґацій Едґар Гувер заявив, що „не може бути жадного компромісу з комуністами", і коли це зрозуміють всі американці, „тоді становище ЗДА буде сильніше в боротьбі проти світової загрози комунізму".

● Т-во Українських Інженерів Америки — Відділ Ню Йорк повідомляє, що Баль Інженерів відбудеться в суботу, 3-го березня 1962 р., в залях УНДому, при 2-ій Евеню в Ню Йорку. Аранжер інж. Богдан Рак, Стрій вечірній. Оркестра „Амор". Буфет у заряді Вп. Пань 64-го Відділу СУА. — Управа.

● РОЗШУКИ ●

Брат пошукує сестру МАРІЮ ЦЯХОВСЬКУ, з дому УХАЧ, яка походить з повіту Ланцут, пошта Курилуфка, та яка перебувала в Ню Йорку. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати до:

John UCHACZ
533 — 5th Street, N. W.
Portage la Prairie, Man., Canada

ГРИНЕВИЧА ВАСИЛЯ, з села Вірко, біля Перемишля, який виїхав до ЗДА по першій світовій війні, пошукує Катерина ЛИХА, дочка Осипа і Тацїянни Лихий з Вірка, замужна СМУК. Писати на адресу:

Nestor LEWYCKY
2313 W. Iowa
Chicago 22, Ill.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1962:

ВАШИНГТОН, Д. К. — Річні Загальні Збори Т-ва „Україна", Відд. 15, в год. 5:30 по пол., в залі української православної церкви, при 4842 — 16-та вул, Н. В. На порядку нарад, крім обговорення різних організаційно - інформативних справ, вибір нової Управи та делеґата на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. Приявність усіх членів обов'язкова. До участи у Зборах запрошується рівнож членів позамісцевих Відділів УНСоюзу та осіб, заінтересованих справами забезпечення. — Управа.

БРУКЛИН, Н. Й. — Квартальні Збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158, в год. 7:00 веч., в залі УНДому, при 216-218 Grand St. З огляду на це, що цього року відбудеться 25-та Конвенція УНСоюзу під гаслом: „Кожний по 25 членів для 25 Конвенції", проситься привести нових кандидатів у члени Т-ва і УНСоюзу. — Ю. Павчак, предс.; П. Дубовецький, рек. секр.

● Новим головою місії Об'єднаних Націй в Конґо є ґанський мурин Роберт Ґардінер. У свому першому звідомленні до централі Об'єднаних Націй в Ню Йорку він признав, що помалу катанґійський президент Мойсе Чомбе відсилає до Европи европейських військових і політичних „наємників", але що Чомбе зволікає з переданням відповідних списків і інформацій.

● В дні 22-го лютого був сильний вітер і не можна було вивісити збоку стейту Ню Джерзі прапора над мостом, що називається мостом ім. Джорджа Вашинґтона. Це є, мабуть, найбільший прапор у світі, бо він важить 1000 фунтів. Підтягнути цей прапор вгору старалися 15 осіб.

Студійна (Коледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатше життя. Не зволікайте з забезпеченням ваших дітей!

ТАРЗАН, ч. 4797. Голос роздратованої жінки.

Кілька тижнів пізніше мавполюд допоміг Френкові Гарві докінчити його кінові зобов'язання, і після того відійшов.

Він зайшов у глибину джунглів, далеко від людських осель.

І так одного дня він сильно здивований чужим голосом... Голосом роздратованої жінки!